

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΗΘΙΚΑ

Ὁ ἔσω ἄνθρωπος.

ὑπὸ Κ. Ξανθοπούλου.

(Συνέχ. καὶ τέλος. Ἴδε προηγ. φύλλον)

Ὁ ἔσω λοιπὸν ἄνθρωπος εἶνε ὁ τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως, ὁ βιῶν κατὰ τὸν ὕψιστον ἐν ἡμῖν ἠθικὸν νόμον, ὁ ἔχων ἐγκάρδιον τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν Σωτῆρα τῆς θνητῆς ἡμῶν φύσεως καὶ φυσικῆς ὑπάρξεως, ὁ ἐν αὐτοσυνειδήσει θεωρῶν τὴν ἀθάνατον αὐτοῦ ψυχὴν ὡς τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν καὶ τὸν πολυτιμότεον θησαυρόν· ὁ διὰ πολλῶν βαθμίδων κατὰ μικρὸν ἀπονεκρώσας ἢ ἐξασθενίσας τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τῶν αἰσθήσεων, τῶν ἀνδραποδωδῶν δόξεων, τῶν τυφλῶν ἐγωϊστικῶν κλίσεων καὶ τρόπων. Ὁ ἔσω ἄνθρωπος εἶνε ὑγιής καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ἄνθρωπος σωφρονῶν καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, μέγας καὶ ἐν μι-

κροῖς καὶ ἐν μεγάλοις, εὐρύθμος καὶ εὐκοσμος· καὶ εἰ μὲν τυγχάνει ὦν πλούσιος, μεταχειρίζεται τὸν πλοῦτον οὐχὶ πρὸς ἐπίδειξιν καὶ κόμπον λόγου, ἀλλ' ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καὶ ὑπὲρ ιδέας εὐγενοῦς· εἰ δὲ τυγχάνει ὦν ἐπιστήμων καὶ λόγιος, μεταχειρίζεται τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸν λόγον πρὸς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ὡς τὸ φῶς, ἵνα φέγγῃ τοῖς ἐν τῷ σκότει, μέτριος καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς ἐπαγγελίας ἀποτίθεται τὸν φυσικὸν ἐγωϊσμόν ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἰδίας ἀσθενείας, ἐνισχύεται καὶ κρατύνεται ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ ἁλλου· εἰ δὲ εἶνε ἀποχειροβίωτος, ἀποζῶν ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν ἐργασίας, ἐσθίει τὸν ἄρτον αὐτοῦ ἐν εὐχαριστίᾳ πρὸς τὸν δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, ἔχων γλυκεῖαν κρείσσονος μέλλοντος ἐλπίδα καὶ κοιμώμενος τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου. Ἡ οἰαδήποτε εὐτυχία καὶ χαρὰ ἣ ἐξωθεν δὲν ἐκβάλλει, αὐτὴ τῷ φρε-

νῶν, ἐπειδὴ ἔχει ἐσωτερικὸν κόσμον ἀνώτατον καὶ ὑψιστον· ἡ δὲ τυχοῦσα δυστυχία καὶ συμφορὰ ὁμοίως θραύεται ἐπὶ τῆς γαληνιαίας συνειδήσεως· καὶ ἐν τῇ χαρᾷ λοιπὸν καὶ ἐν τῇ θλίψει ἔχει ὁ τοιοῦτος τὸν ἀγαθὸν ἔσωθεν σύντροφον. Ὡστε ὁ ἔσω ἄνθρωπος εἶνε ὁ ἀναγεννηθεὶς πνευματικῶς καὶ ἡθικῶς, ὁ ἀνατραφεὶς ἐπιμελῶς, ὁ χρηστός καὶ πρόθυμος ἐργάτης τοῦ ἀγαθοῦ, ὁ ἄσκνος, ὁ ὑποτασσόμενος τῇ πολιτείᾳ, τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν συνόλῳ ὁ ἐκ πληρῶν πάσῃ προθυμίᾳ καὶ τῇ δυνάτῃ ἀκριβεῖα τὰ καθήκοντά του.

Ἡ δὲ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου εἶνε τὸ μόνον καὶ τὸ ὑψιστον, ὅπερ ἡ πολιτεία καὶ ἡ κοινωνία καὶ ὁ οἶκος κατ' ἰδίαν ποθεῖ καὶ ἐν ᾧ ἔγκειται τὸ μυστήριον τοῦ ἀληθοῦς μεγαλείου τῶν ἐθνῶν. Ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις ἔργῳ, ὅχι ἡ ἀπλήρῃ γνώσις τῶν καθηκόντων· αὕτη ἀποκτᾶται ῥαδίως ὡς ἡ γνώσις ἐν γένει τῶν τῆς ἀρετῆς. Ἡ πράξις ὅμως τοῦ καθήκοντος, ἡ σταθερὰ θέλησις καὶ ἕξις τοῦ ποιεῖν τὸ προσήκον ἐκάστοτε, αὕτη εἶνε καὶ χαλεπή καὶ σπανία παρ' ἡμῖν· πηγάζει δὲ ἐκ τῶν ἔσω, ἐκ τῆς ἀκενώτου πηγῆς τῆς ἀγάπης τοῦ ἀγαθοῦ. Ὁπου δὲν ἐμορφώθῃ ἐσωτερικὸς κόσμος ἀρμονικὸς, ἐνθα ἐπικρατεῖ ἔτι ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος ὁ μήπω ἀναγεννηθεὶς, ὁ ἐξορτώμενος ἀπὸ τῶν φαινομένων καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων, ἐκεῖ πῶς εἶνε δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ καθήκον ἐκάστο-

τε καὶ ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ; Ὡστε ὁ ἔσω ἄνθρωπος εἶνε ὁ ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος ἐν ᾧ ἂν κύκλῳ εὐρίσκηται διότι ὁ ἔσω ἄνθρωπος εἶνε ὁ ἔχων ἀρχὴν σταθερὰν ἀπὸ μυχιαίας πεποιθήσεως, ἀρχὴν ἣν σέβεται καὶ ὑπερτιμᾷ καὶ πρὸς ἣν εἰς ὧν καὶ αὐτὸς εἶνε ὁλως ἀφωσιωμένος· πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀνάγει καὶ τὰς γνώσεις αὐτοῦ πάσας καὶ δι' αὐτῆς διορᾷ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Ὅτι ἡ καρδία ἀγαπᾷ σταθερῶς, πρὸς τοῦτο ἔλκεται ὁ ἄνθρωπος καὶ κατὰ τοῦτο βιοῖ· ὁ δὲ ἔσω ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὸ ὑψιστον ἀγαθόν, τὸ πρῶτον αἷτιον, τὸν Θεόν, καὶ πρὸς αὐτὸν τείνει καὶ ἐν αὐτῷ ἵη. Θεωρεῖ λοιπὸν ὁ τοιοῦτος πᾶσαν τὴν τῶν καθηκόντων σειρὰν, ὥστερ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀρμονικὴν κλίμακα τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ἣν ὁ ἀθετῶν διασπᾶται καὶ συγχέει τὴν μελωδίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἰεβαίως ἡ κοινωνία ἐκείνη, ἥς ἂν τὰ μέλη ἐτόνιζον εὐμούσως τὰς διαφορὰς φωνὰς τῆς τῶν καθηκόντων ἱερᾶς κλίμακας, θ' ἀπετέλει συμφωνίαν παναρμόνιον καὶ ἅμα ὅλον τι εὐφρόσυνον, ὅπερ καὶ τὰς μεταξὺ που παραφωνίας εἰς ἐπικουρήματα τῆς μελωδίας θὰ μετέτρεπεν. Τούναντίον δὲ ἐν ἡ ἂν κοινωνίᾳ ἕκαστος εἶνε ἐγὼ ἀσυμμόστος πρὸς τὸ γενικὸν καὶ ἀσύμφωνος, ἐκεῖ παράγεται ἡ ἀπαισία καὶ αἰσχροὶ ἀμουσία καὶ βαρβαρότης καὶ ἰδιοτέλεια, καὶ νοσοῦσι πάντα τὰ κοινὰ, καὶ κατὰ μέρος καὶ καθόλου,

πάσχει καὶ στενάζει ἡ ἀνθρωπότης
 τρεπομένη τὸ πλεῖστον ἐπὶ τὰ ζώωδη
 καὶ ἀνδραποδῶδη ἔργα καὶ διαιτή-
 ματα ἢ τὰς ματαίας ἐπιδεικτιάσεις.
 Ἐν τῇ τοιαύτῃ τῶν ἀνθρώπων κοι-
 νωνίᾳ ἐλλείπει τὸ σέβας πρὸς τοὺς
 ἄρχοντας, τὸ σέβας πρὸς τοὺς γονεῖς
 καὶ πρεσβυτέρους, ἡ ἀληθοῦς ἀγάπη
 τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα, τὸ σέβας
 καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς ἀλλήλους, ἐλλεί-
 πει ἡ εὐγνωμοσύνη· πλεονάζει δὲ ἡ
 ἀκολασία καὶ βίου καὶ γλώσσης, ἡ
 ὕbris καὶ κακολογία ἢ ὁ διθύραμ-
 βος ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων καὶ πᾶσα
 σοφιστεία πλανῶσα καὶ πλανωμένη,
 συνεπαγομένη ἐπὶ τέλους τὴν κακο-
 δαιμονίαν καὶ τὴν ὕλικήν καὶ τὴν
 ἠθικὴν. Ἐν τῇ οὕτῳ παραχορδίζουσῃ
 κοινωνίᾳ ἕκαστος οὕτως εἶπέν ἔχει
 τὴν γνώμην του· δὲν ὑποχωρεῖ· ἕκα-
 στος κτεταί εἶναι τι, ὅχι τι μέτριον,
 ἀλλὰ σχεδὸν μέγα τι καὶ ἔσχατον· ἡ
 μετριοφροσύνη καὶ ἡ ἐπιείκεια ποῦ;
 ἀφ' οὗ οὐδὲν ἄλλο σχεδὸν ὑπάρχει ἐν
 ἑκάστῳ ἢ ἐν ἐγῶ, τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο
 ἐγώ, ὃ φέρομεν ἐκ τῆς νηπιώδους ἡ-
 μῶν ἡλικίας. Θεωρεῖται μὲν ἀπαντῶσι
 καὶ γνώσεις πολλαὶ καὶ μεγάλα καὶ
 αἰσθήματα ἀκούονται, ἅπερ ἐκ τοῦ
 πεφυσιωμένου ἐκείνου ἐγὼ ἀρύονται,
 ὑψηλὰ καὶ εὐγενῆ, ἀλλ' ἐν λόγοις
 μόνον καὶ πρὸς τὴν τῆς μελωδίας κλί-
 μακα ἀπροσάρμιστα· ὅθεν ἄμουσον
 ἐπικρατεῖ χάος καὶ γνωμῶν καὶ κρί-
 σεων καὶ λόγων καὶ πατάγων. Εἰς
 ἕκαστος εἶνε νοημονέστατος πρὸς ἑαυ-

τὸν καὶ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ σύμπασι καὶ
 πρὸς ἀλλήλους κοῦφός ἐνεστι
 νόος.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἐξωτερικότητος
 καὶ ματαιότητος ὅπως ἀπάλλαχθῶ-
 μέν ποτε καὶ ἐγκύψωμεν σπουδαίως
 εἰς ἑαυτοὺς, εἶνε ἀνάγκη ἀπὸ μὲν τῶν
 σχολείων νὰ ἐξορισθῇ ὅσον εἶνε δυνα-
 τὸν ὁ ἐπάρατος μηχανισμός, ἐν δὲ τῇ
 ἐκκλησίᾳ μετὰ τῆς ἐξωτερικῆς λα-
 τρείας νὰ ἀκούηται καὶ ὁ λόγος τοῦ
 Θεοῦ, καὶ νὰ ὑψωθῇ ἡ λατρεία εἰς
 τὸ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυ-
 νεῖν τὸν Θεόν· ἐν δὲ τῷ οἴκῳ, ἐνθα
 τίθενται τὰ θεμέλια πάτης καλῆς
 ἀγωγῆς, νὰ βασιλεύῃ ἡ εὐτέβεια καὶ
 ἡ μετριοπάθεια.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἰδιωτικὸς βίος τῶν ἀρχαίων

Ἑλλήνων (Συνέχ.)

Περὶ τῶν ἐπιδορπίων.

Οἱ ἀρχαῖοι καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον
 ἔτρωγον διάφορα κατὰ τὰς διαφόρους
 ὥρας τοῦ ἔτους εὐχάριστα πράγμα-
 τα, τὰ ὅποια ὠνόμαζον ἐπιδορ-
 πια.

Ἦσαν δὲ ταῦτα ἢ ὑπὸρικὰ, εἶον
 κάρυα, ἀμύγδαλα, σῦκα, σταφίδες,
 σταφυλαί, ῥόαι (ῥούδια), φοίνικες κτλ.
 καὶ ἐκαλεῶντο ἰδίᾳ τραγήματα
 ἢ νόγαλα· ἢ ζυμαρικὰ εἶδος

ρων εἰδῶν καὶ ἐκαλοῦντο π λ α κ ο ὕ ν -
τ ε ς ἢ π έ μ μ α τ α . Ἐκ τῶν ζυμα-
ρικῶν τούτων ἐν εἶδος ὠνομάζετο
θ ρ ί ο ν καὶ ὠμοίαζε μὲ σφογγάτον
(φοῦστρεν) . ἕτερον δ' ὠνομάζετο
ἄ μ υ λ ο ς καὶ ὠμοίαζε μὲ τοῦρ-
ταν· τρίτον δὲ ἐλέγετο μ ε λ ι τ ο ὕ τ -
τ α καὶ κατεσκευάζετο ἐκ γάλακτος
καὶ μέλιτος καὶ ἀλεύρων· τέταρτον
δ' ἦτο ὁ σ η σ α μ ο ὕ ς , κατασκευα-
ζόμενος ἐκ σησάμων καὶ μέλιτος, πρὸς
ὃν ὠμοίαζε καὶ ὁ π υ ρ α μ ο ὕ ς . Ἰ-
τ ρ ί α δὲ ἐλέγοντο τὰ ζυμαρικά, τὰ
ὁποῖα συνίσταντο ἐκ φύλλων ζύμης,
ἅπερ ἐπληροῦντο μετ' ἄλλων καρυ-
κευμάτων· ἄ ρ τ ο κ ρ έ α τ α δὲ τὰ
λεγόμενα βαρβαριστὶ μπουρέκια. Τε-
λευταῖον καὶ οἱ λοκμάδες (τὰ τσι-
ριχτὰ) ἦσαν γνωστοὶ καὶ εἰς τοὺς ἀρ-
χαίους καὶ ἐλέγοντο τ η γ α ν ῖ τ α ι
ἢ ἔ γ χ υ τ ο ι . Ἀλλὰ πλὴν τού-
των καὶ ἄλλα πέμματα εἶχον οἱ ἀρ-
χαῖοι, ὁ δὲ Ἀθήναιος ἐν τοῖς Δειπνο-
σοφισταῖς ποιεῖται μνείαν αὐτῶν.

Περὶ ἐστιάσεων καὶ συμποσίων.

Εἰς τὰ συμπόσια τῶν ἀρχαίων πε-
ριλαμβάνοντο τὰ ἐξῆς α'.) Ὁ κυρίως
δειπνος, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο καὶ π ρ ῶ -
τ α ι τ ρ ά π ε ζ α ι . β'.) αἰ σ π ο ν -
δ α ῖ , καθ' ἧς ἐπίνετο ἄκρατος οἶνος
καὶ ἠδοντο οἱ λεγόμενοι παι ἄ ν ε ς
ἦτοι θρησκευτικὰ ἅσματα ἢ ὕμνοι
καὶ ἐγίνοντο αἱ προπώσεις, αἱ ὁποῖαι
ἐλέγοντο καὶ φ ι λ ο τ η σ ί α ι . γ'.)
δ ε ὕ τ ε ρ α ι τ ρ ά π ε ζ α ι , περι-
έχουσι τὰ λεγόμενα ἐπιδόρπια καὶ

παντοῖα ἀλίστα (ἄλμυρά), ἅπερ ἐν
γένει ἐλέγοντο ἄ λ ε ς . δ'.) ὁ π ό -
τ ο ς , καθ' ὃν οἱ συμπόται παρεδί-
δοντο εἰς τὴν πόσιν ὅσον τὸ δυνα-
τὸν περισσοτέρου οἶνου, οὐχὶ ὁμῶς
ἀκράτου, ἀλλὰ μεμιγμένου μεθ' ὕδα-
τος· ἐντὸς ἰδιαιτέρου σκεύους, ὃπερ
διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο κ ρ α τ ῆ ρ , καὶ
συγχρόνως ἢ συνεζήτουν ἢ ἡστεύον-
το δι' εὐτραπέλων λόγων ἢ προέτει-
νον πρὸς ἀλλήλους αἰνίγματα καὶ
γρίφους ἢ ἐτραγώδουν αὐτοσχέδια ἄ-
σματα, ἅπερ ἐκαλοῦντο σ κ ο λ ι ά .
ε'.) Ὁ χορὸς γινόμενος ὑπὸ τῶν ἤχων
μουσικῶν ὀργάνων ἢ ὑπὸ τινων ἐκ
τῶν συμποτῶν ἢ ὑπὸ ἐπίτηδες προσ-
κεκλημένων χορευτῶν καὶ χορευτρι-
ῶν . ς'.) διάφοροι τερπναὶ παιδίαὶ παι-
ζόμεναι ὑπὸ τῶν συνηγμένων εἰς τὸ
συμπόσιον, ὡς ὁ κ ό τ τ α β ο ς , ἡ
π ε τ τ ε ί α , ἡ κ υ β ε ί α , ὁ ἄ σ τ ρ α -
γ α λ ι σ μ ό ς , ἡ τῶν δ α κ τ ύ λ ω ν
ἐ π ά λ λ α ξ ι ς καὶ ζ'.) διάφορα θαύ-
ματα ἢ θεάματα παριστανόμενα ὑπὸ
ἐπίτηδες προσκεκλημένων γ ε λ ο -
τ ο π ο ι ῶ ν , θ α υ μ α τ ο π ο ι ῶ ν ,
κ υ β ι σ τ ῆ ρ ω ν , α ὐ λ η τ ρ ί δ ω ν ,
ψ α λ τ ρ ι ῶ ν καὶ ὀ ρ χ η σ τ ρ ί δ ω ν .
ὡς γελωτοποιοὶ δ' ἐλογίζοντο καὶ τα-
πεινοὶ τινες ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀκλή-
τοι ἐφοίτων εἰς τὰ συμπόσια καὶ ἐ-
ζήτουν διὰ παντοίων καὶ γελοίων
μιμήσεων καὶ κολακειῶν νὰ ἐγείρῃσι
τὸν γέλωτα τῶν συμποτῶν· ἐλέγον-
το δὲ οἱ τοιοῦτοι π α ρ ά σ ι τ ο ι .

Οἱ ἀρχαῖοι συνήθιζον εἰς τὰ συμ-

πόσιά των νὰ ἐκλέγωσι διὰ κλήρου ἢ καὶ ἄλλως ἓνα ἐκ τῶν συμποτῶν ὡς διευθυντὴν τῶν ἐν τῷ συμποσίῳ γεννητομένων, εἰς ὃν ὤφειλον νὰ ὑποτάσσωνται πάντες οἱ συμπόται· ἐκαλεῖτο δὲ οὗτος συμποσίαρχος ἢ βασιλεὺς ἢ ἄρχων τῆς πόσεως. Ὁ παραβαίνων δὲ ἢ ἀδυνατῶν νὰ ἐκπληρώτῃ τὴν διαταγὴν τοῦ συμποσιάρχου κατεδικάζετο ἢ νὰ ἐκπλή μέγα ποτήριον οἴνου ἢ νὰ ἐκπλή τὸ προσφερόμενον εἰς αὐτὸν ποτήριον οὐχὶ κατὰ μικρὸν ἀλλὰ διὰ μιᾶς· ἐλέγετο δὲ τοῦτο ἀπνευστί ἢ ἀμυστί πίνειν. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ὑφίστατο τὴν ποινήν του, οἱ ἄλλοι συμπόται ἐπευφήμουν ἐπιφωνοῦντες : Ζήσεις.

Μέλλοντες δὲ οἱ ἀρχαῖοι ν' ἀναχωρήτωσιν ἐκ τοῦ συμποσίου, ἔσπενδον τελευταῖον τῷ Ἑρμῇ, ὡς προστατὴ τοῦ ὕπνου, καὶ εἶτα μετέβαινον εἰς τὰς οἰκίας των, ἵνα κοιμηθῶσιν. Συχνάκις ὁμῶς πολλοὶ τῶν προσκεκλημένων μετὰ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου συνοδευόμενοι ὑπὸ αὐλητριδων καὶ ψαλτριῶν ἐβαδίζον εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐρωμένων καὶ διέτριβον παρ' αὐτοῖς τὸ λοιπὸν τῆς νυκτός, ἢ περιήρχοντο εἰς τὰς ὁδοὺς ἄδοντες διαφοραῖα ἄσματα ὑπὸ τὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν εἴτε τῶν φίλων αὐτῶν, οὗς ἐνεκωμιάζον, εἴτε τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, οὗς ἐσατύριζον. Ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη ἐλέγετο κῶμος, καὶ ἦτο βεβαίως ἀ-

Εἰς τὰ συμπόσια ὑπηρέτουν α'.) οἱ μάγειροι, εἰ ὅποιοι ἐλέγοντο καὶ ὁ ψοποιοί, β'.) οἱ ὑπηρέται, οἱ ὅποιοι ἦσαν δοῦλοι καὶ ἐλέγοντο παῖδες. Οὗτοι ἔθετον ἢ ἀφήρουν τὰς τραπέζας, παρέθετον τὰ φαγήματα ἢ τραγήματα, ἐνιπτον μὲς μῆγμα, ὅπερ ἐχρησίμευεν ἀντὶ σάπωνος, τοὺς συμπότας καὶ ἤλειπον αὐτοὺς μὲ μῦρα καὶ ἐστεφάνουν μὲ στεφάνους· γ'.) οἱ οἶνοχοοί, εἰ ὅποιοι ἦσαν οἱ ὠραιότεροι τῶν παίδων καὶ συνειθισμένοι εἰς τὸ νὰ προσφέρωσι τὴν φιάλην εἰς τοὺς συμπότας κρατοῦντες αὐτὴν ἄκροις δακτύλοις, καὶ εὐσχημόνως καὶ εὐλαβῶς παριστάμενοι.

Θ. Γ.

ΦΥΣΙΚΑ

Ἡ οὐράνιος σφαῖρα.

Ὁ οὐρανὸς ὁ ὁποῖος φαίνεται ὑπὲρ ἡμῶν, περιβάλλει τὴν Γῆν πανταχόθεν καὶ σχηματίζει κοίλην σφαῖραν, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ἡ Γῆ αἰωρουμένη ἐν τῷ διαστήματι. Καίτοι δὲ ὁ οὐρανὸς οὗτος, ὡς γνωρίζομεν, εἶνε ἀπέραντον διάστημα, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ οὐράνια σώματα εὐρίσκονται εἰς μεγάλας καὶ διαφορὰς ἀποστάσεις ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀφ' ἡμῶν, ἐν τούτοις εἰς τὰς ἡμετέρους ὀφθαλμοὺς φαίνονται σφαιρικόν τε καὶ τὰ οὐράνια

φαίνονται ὡς λάμποντα σημεῖα κεκολλημένα ἐπ' αὐτοῦ καὶ πλησίον ἀλλήλων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε ἀπότη τῶν ὀφθαλμῶν μας· ἀλλ' ἔμως οἱ ἀστρονόμοι διὰ νὰ γνωρίζωσι τὰ διάφορα μέρη τοῦ οὐρανοῦ, καὶ νὰ ἐξετάζωσι τοὺς ἀστέρας χωρὶς νὰ τοὺς συγχέωσι θεωροῦν τὸν οὐρανὸν ὡς κοίλην σφαῖραν, ἐπὶ ταύτης δὲ νοοῦσι σημεῖα καὶ γραμμὰς διαφόρους. Περὶ τῶν σημείων καὶ γραμμῶν τούτων θὰ εἴπωμεν σήμερον, διὰ νὰ γίνωμεν καταληπτοὶ ἔπειτα, ὅτε θὰ γράψωμεν περὶ τῶν ἀστέρων τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ οὐρανοῦ.

Ὅταν εὐρισκώμεθα ἐντὸς πλοίου εἰς τὸ πῆλαγος ἢ ἐντὸς ἐκτεταμένης πεδιάδος, ὅπου δηλ. δὲν βλέπομεν περίξ βουνά, μᾶς φαίνεται ὅτι ὁ οὐρανὸς ἐγγίζων τὴν γῆν κύκλῳ ἡμῶν σχηματίζει κυκλικὴν γραμμὴν μετ' αὐτῆς. Ἡ γραμμὴ αὕτη ὀνομάζεται ὀρίζων· καθ' ὅσον δὲ ἐννοεῖται μόνον εἰς τὴν οὐράνιον σφαῖραν, ὀνομάζεται οὐράνιος ὀρίζων. Ἐπειδὴ δὲ μᾶς φαίνεται τότε τὸ ἥμισυ τῆς οὐρανόου σφαίρας, διὰ τοῦτο ὁ οὐράνιος ὀρίζων διαιρεῖ τὴν ἑλὴν οὐράνιον σφαῖραν εἰς δύο ἡμισφαίρια, εἰς ἀνώτερον καὶ κατώτερον.

Ἐὰν δὲ εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὐρισκώμεθα, ἄγωμεν μὲ τὸν νοῦν μας κάθετον γραμμὴν, ἢ ὅποιαν νὰ περάσῃ διὰ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς καὶ διὰ τῆς κορυφῆς μας, ἢ ὅποιαν νὰ φθάσῃ ἀπὸ τὰ δύο μέρη εἰς τὴν ἑλὴν οὐράνιον σφαῖραν, ἢ γραμμὴ αὕτη ὀνο-

μάζεται ἄξων τοῦ ὀρίζοντος· καὶ τὸ μὲν σημεῖον, εἰς τὸ ὅποιον ἡ γραμμὴ αὕτη ἐγγίζει τὸν οὐρανὸν ὑπεράνω ἡμῶν, ὀνομάζεται κατακόρυφον σημεῖον καὶ ἀραβιστὶ ζενίθ, τὸ δὲ σημεῖον, εἰς τὸ ὅποιον ἐγγίζει τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τὸ ἄλλος μέρος, κάτωθεν, ὀνομάζεται ἀντικόρυφον σημεῖον καὶ ἀραβιστὶ ναδίρ.

Παρατηροῦντες εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπομεν ὅτι ὁ ἥλιος, καὶ τὴν νύκτα ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες κινεῖνται ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ἀνατέλλοντες καὶ δύοντες, μᾶς φαίνεται δὲ ὅτι ὁλόκληρος ἡ οὐράνιος σφαῖρα μὲ τοὺς ἐν αὐτῇ κεκολλημένους ἀστέρας περιστρέφεται περὶ ἑαυτὴν, περὶ δύο σημεία αὐτῆς, τὰ ὅποια φαίνονται ἀκίνητα. Τὰ δύο ταῦτα σημεῖα ὀνομάζονται πόλοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ὧν ὁ μὲν εἰς ὀνομάζεται βόρειος, ὁ δὲ ἕτερος νότιος. Εἰς ἡμᾶς ὁ βόρειος πόλος φαίνεται ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος πρὸς βορρᾶν, καὶ οἱ περίξ ἀστέρες, οἱ περίπολοι λεγόμενοι, κινεῖνται περὶ αὐτὸν χωρὶς νὰ δύουν ποτέ· ὁ δὲ νότιος πόλος εἶνε ἀράτος εἰς ἡμᾶς, εὐρισκόμενος ὑποκάτω τοῦ ὀρίζοντος. Ἐὰν τοὺς δύο πόλους τοῦ οὐρανοῦ ἐνώσωμεν μὲ τὸν νοῦν μας δι' εὐθείας γραμμῆς, ἢ γραμμῇ αὐτῇ, ἥτις θὰ διέλθῃ καὶ διὰ τοῦ κέντρου τῆς γῆς, ὀνομάζεται ἄξων τοῦ οὐρανοῦ.

Ἐὰν μὲ τὸν νοῦν μας φέρωμεν εἰς τὸν οὐρανὸν μίαν κυκλικὴν γραμμὴν, ἢ ὅποιαν νὰ περάσῃ διὰ τῶν δύο πό-

λων, ἡ γραμμὴ αὕτη ὀνομάζεται μεσημβρινός τοῦ οὐρανοῦ καὶ διαιρεῖ τὴν οὐράνιον σφαῖραν εἰς δύο ἡμισφαίρια, εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικόν.

Ὁ ὀρίζων δὲν εἶνε εἷς καὶ μόνος, καθὼς καὶ ὁ μεσημερινός· ἀλλ' ἕκαστος τόπος ἔχει ἰδιαίτερον ὀρίζοντα καὶ ἰδιαίτερον μεσημβρινόν.

Οἱ ἀστέρες κινούμενοι ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς περὶ τὴν γῆν, διαγράφουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπείρους κύκλους, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι εἶνε μεγαλύτεροι καὶ ἄλλοι μικρότεροι. Ὁ μέγιστος ἐκ τῶν κύκλων τούτων, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ σημεῖα ἀπέχουσι ἰσάκεις ἀπὸ τοῦς δύο πόλους, ὀνομάζεται ἰσημερινός, οἱ δὲ λοιποὶ κύκλοι γίνονται ὀλονέν μικρότεροι, καθ' ὅσον ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν πλησιάζομεν πρὸς τοῦς πόλους, καὶ λέγονται παράλληλοι, διότι εἶνε παράλληλοι πρὸς τὸν ἰσημερινόν. Ἐὰν κατὰ τὴν ἑαρινὴν ἢ φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, ὅτε δηλ. αἱ ἡμέραι εἶνε ἴσαι μετὰς νύκτας (8 Μαρτίου καὶ 10 Σεπτεμβρίου), παρατηρήσωμεν τὸν ἥλιον, θὰ γνωρίσωμεν ποῦ κεῖται ὁ ἰσημερινός, διότι ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον κάμνει ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως αὐτοῦ καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ ἐν ἡμερονύκτιον εἰς τὸν οὐρανόν, εἶνε ὁ λεγόμενος ἰσημερινός. Ἐκ τῶν παραλλήλων κύκλων δύο ὀνομάζονται τροπικοὶ καὶ δύο πολικοί. Καὶ οἱ μὲν τροπικοὶ εὐρίσκονται πλησίον τοῦ ἰσημερινοῦ, ὁ μὲν εἷς εἰς τὸ

βόρειον ἡμισφαίριον καὶ λέγεται βόρειος τροπικός, ὁ δὲ ἕτερος εἰς τὸ νότιον καὶ λέγεται νότιος τροπικός, ἀπέχουσι δὲ ἰσάκεις ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ· οἱ δὲ δύο πολικοὶ εὐρίσκονται πλησίον εἰς τοῦς πόλους, ὁ μὲν εἷς εἰς τὸν βόρειον καὶ λέγεται βόρειος πολικὸς κύκλος, ὁ δὲ ἕτερος εἰς τὸν νότιον, καὶ λέγεται νότιος πολικὸς κύκλος, ἀπέχουσι δὲ ἰσάκεις ἀπὸ τῶν πόλων.

Ἐὰν παρατηρήσωμεν τὸν ἥλιον κατὰ τὴν δύσιν αὐτοῦ ἐπὶ τινος κατὰ συνέχειαν ἑσπέρας, δὲν τὸν βλέπομεν πάντοτε πλησίον τῶν ἰδίων ἀπλανῶν ἀστέρων, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην προχωρεῖ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἡμερησίαν αὐτοῦ κίνησιν, καὶ ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους διατρέχει ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μίαν φορὰν τὴν οὐράνιον σφαῖραν, καὶ σχηματίζει τοιοῦτοτρόπως κύκλον, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται ἐκλειπτική. Ὁ κύκλος αὗτος δὲν ταυτίζεται μετὰ τὸν ἰσημερινόν, οὐδὲ εἶνε παράλληλος αὐτῷ, ἀλλὰ τέμνει τὸν ἰσημερινὸν εἰς δύο ἀντιθετα σημεῖα, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται ἰσημερινὰ σημεῖα ἢ δεσμοί· καὶ τὸ μὲν ἡμισυ τοῦ κύκλου τούτου εὐρίσκεται πρὸς βορρὰν τοῦ ἰσημερινοῦ εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον τοῦ οὐρανοῦ, τὸ δὲ ἕτερον ἡμισυ πρὸς νότον τοῦ ἰσημερινοῦ εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον. Ὅτι δὲ ὁ ἥλιος περιπατεῖ κατὰ βόρειον ἡμισφαίριον ἀνίσταται ὁτιδήποτε,

τοῦτο ἐννοεῖ τις εὐκόλως, παρατηρῶν ὅτι ἄλλοτε μὲν ἀνατέλλει καὶ δύνει βορειότερον, ἄλλοτε δὲ νοτιώτερον.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἔπεται ὅτι ἐκ τῶν κύκλων τῶν ἐννοουμένων εἰς τὸν οὐρανὸν ἄλλοι μὲν εἶνε μέγιστοι, ὁ ὀριζων, ὁ μεσημβρινός, ὁ ἰσημερινός καὶ ἡ ἐκλειπτική, ἄλλοι δὲ μικροί, οἱ δύο τροπικοὶ καὶ οἱ δύο πολικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ παράλληλοι.

Πᾶς κύκλος, εἴτε μέγας εἴτε μικρός, διαιρεῖται εἰς 360 κομμάτια, τὰ ὅποια λέγονται μοῖραι, καὶ ἐκάστη μοῖρα εἰς 60 ἄλλα μικρότερα κομμάτια, λεγόμενα λεπτά.

Πάντα τὰ σημεῖα τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπέχουσιν 90 μοίρας ἀπὸ ἐκατέρου τῶν πόλων. Ἡ ἐκλειπτικὴ τέμνει τὸν ἰσημερινὸν ὑπὸ γωνίαν 23° καὶ $27'$. Ἐκάτερος τῶν τροπικῶν ἀπέχει ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ 23° καὶ $27'$, τὸσον δὲ ἀπέχει καὶ ἐκάτερος πολικὸς κύκλος ἀπὸ τοῦ πόλου του.

Ὁ μεσημβρινός ὠνομάσθη οὕτω, διότι ὅταν ὁ ἥλιος εὐρίσκεται ἐπ' αὐτοῦ, ὅλοι οἱ τόποι τῆς γῆς οἱ εὐρισκόμενοι ὑπὸ τὸν κύκλον τοῦτον καὶ φωτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἔχουσι μεσημέριον (οἱ δὲ μὴ φωτιζόμενοι μεσονύκτιον). Ὁ ἰσημερινός ὠνομάσθη οὕτω, διότι ὅταν ὁ ἥλιος εὐρίσκεται ἐπ' αὐτοῦ, εἰς ἑλὴν τὴν γῆν ὑπάρχει ἰσημερία, τ. ἔ. αἱ ἡμέραι εἶνε ἴσαι μὲ τὰς νύκτας. Ἡ δὲ ἐκλειπτικὴ ὠνομάσθη οὕτω, διότι αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης συμβαίνουσι τότε μόνον,

ὅταν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἡ γῆ, εὐρισκόμεναι ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας γραμμῆς, κεῖνται ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ κύκλου τούτου. Οἱ δὲ τροπικοὶ ὠνομάσθησαν οὕτω, διότι ὁ ἥλιος προχωρῶν εἰς τὸ βόρειον ἢ νότιον ἡμισφαίριον, φθάνει εἰς τοὺς κύκλους τούτους καὶ ἔπειτα τρέπεται πρὸς τὸν ἰσημερινόν.

Ἄλλοτε θὰ ἴδωμεν ὅτι πᾶσαι αἱ γραμμαὶ, αἱ νοούμεναι ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας, νοοῦνται καὶ ἐπὶ τῆς σφαίρας τῆς γῆς.

Ι. Π.

ΠΛΟΥΤΟΛΟΓΙΚΑ

Περὶ τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἔργων.

Ἵνα ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἐργασία καταστῇ παραγωγικωτέρα, πολὺ συνετελεῖ ὁ λεγόμενος καταμερισμὸς τῶν ἔργων. Καλεῖται δὲ καταμερισμὸς τῶν ἔργων ὁ περιορισμὸς τῆς ἐνασχολήσεως τοῦ ἀνθρώπου περὶ ἓν ἢ ὀλίγιστα ἔργα, εἰς ἀποκτᾶ ὡς ἐκ τῆς κλίσεως ἢ ἀσκήσεως αὐτοῦ πλεονα ἐπιδεξιότητα καὶ ἱκανότητα, καθιστάμενος εἰδικός, οὕτως εἰπεῖν, εἰς αὐτά. Διὰ τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας πρῶτον ἐπιταχύνεται ἡ παραγωγή· διότι ὁ ἐνασχολούμενος συχνότερον καὶ περισσότερον εἴς τι ἔργον δύναται πάντο-

τε νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸ διὰ τὴν ἀποκτη-
θεῖσαν ἄσκησιν περὶ τὸ ἔργον τοῦτο
καὶ ἐπιδεξιότητα ταχύτερον ἢ ὁ ἐνε-
κα τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων αὐτοῦ
ἐργασιῶν μὴ δυνάμενος ν' ἀποκτήσῃ
τὴν αὐτὴν ἐπιδεξιότητα. Δεύτερον·
διὰ τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἔργων ὁ
ἄνθρωπος ἀφίνων εἰς κατωτέρους του
νὰ ἐκτελῶσιν ἔργα ἥττον δύσκολα
καὶ σπουδαῖα, ἔχει αὐτὸς τὴν ἀπαι-
τουμένην εὐκαιρίαν πρὸς ἐκτέλεσιν
τῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτὸν ἔργων· καὶ
τοιουτοτρόπως καὶ ἐγκαίρως δύναται
νὰ κατορθώσῃ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον καὶ
περισσότερον καιρὸν κερδίζει ἐν ᾧ
ἐνασχολεῖται εἰς τὴν εἰδικὴν ἑαυτοῦ
ἐργασίαν καὶ οὕτως αὕτη καθίστα-
ται παραγωγικωτέρα. Τρίτον· διὰ τοῦ
καταμερισμοῦ τῶν ἔργων αἱ πρὸς πα-
ραγωγὴν πράγματός τινος δαπάναι
ἐλαττοῦνται· διότι ὅταν χωρίζηται
ἡ ἐργασία εἰς πράξεις διαφόρων βαθ-
μῶν κατὰ τὴν δυσκολίαν, αἱ εὐκο-
λώτεραι δυνατόν νὰ ἀνατίθενται εἰς
ἐργάτας ἀρκουμένους εἰς μικροτέρους
μισθοὺς, π. χ. εἰς παῖδας ἢ γυναῖκας.
Τέταρτον· ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔρ-
γων, ἐπειδὴ ἀπλοποιεῖ τὴν ἐργασίαν,
καθίστησι δυνατόν καὶ τὴν ἐφεύρεσιν
μηχανῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐρ-
γασίας. Καὶ παρατηρήθη, ὅτι αἱ πλεῖ-
σται τῶν μηχανῶν ὑπεδείχθησαν ἢ
ἐτελειοποιήθησαν διὰ τῶν παρατηρή-
σεων ἐργατῶν εἰς εἰδικὰ ἔργα κατα-
γινομένων. Πέμπτον· διὰ τοῦ κατα-
μερισμοῦ τῶν ἔργων ἀπαλάσσεται ὁ

ἄνθρωπος τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἔχῃ
πολλὰ καὶ διάφορα ἐργαλεῖα καὶ τοῦ
νὰ ἀφίνῃ τὸ ἐν ἐργαλεῖον αὐτοῦ καὶ
ζητῇ τὸ ἄλλο καὶ τοῦ νὰ μεταβάλλῃ
ἐκάστοτε τὴν θέσιν του, διὰ νὰ
κάμῃ τὸ ἐν εἶδος τῆς ἐργασίας καὶ
κατόπιν τὸ ἄλλο. Ἐν γένει τὸ κατα-
μερίζει τὴν ἐργασίαν ταύτὸν ἐστὶ τῷ
ἀπλουστεύειν καὶ συντομεύειν αὐ-
τὴν· ταύτὸν τῷ αὐξάνειν τὴν ποσό-
τητα καὶ ποιότητα τῶν προϊόντων·
ταύτὸν συγχρόνως τῷ ἐλαττώνειν τὰς
δαπάνας, διὰ τῶν ὁποίων ἀποκτῶ-
μεν αὐτὰ, καὶ τὸ τίμημα, δι' οὗ πω-
λοῦνται· ταύτὸν τῷ αὐξάνειν τὴν
κατανάλωσιν καὶ τὴν εὐπορίαν καὶ
ἐπομένως τῷ αὐξάνειν τὴν ἠθικότη-
τα τῶν ἀνθρώπων.

Τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἔργων ἀ-
ποτελεσμα εἶναι βεβαίως τὸ εὖωνον
πολλῶν πραγμάτων, ἅπερ χρησιμώ-
τατα τοῖς ἀνθρώποις τυγχάνουσι. Τὰ
εὐτυχῇ δὲ ἀποτελέσματα τοῦ κατα-
μερισμοῦ τῆς ἐργασίας παρατηροῦν-
ται εἰς ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς
βιομηχανίας, εἰς τὰς ἐπιστήμας, τὴν
γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὰ
χειροτεχνικὰ ἔργα. Ἀλλὰ πρὸς τοῦ-
τοις ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων ἀπε-
δείχθη ὠφελιμώτερος ἐν τῇ διοική-
σει τῶν δημοσίων ὑποθέσεων· διότι
καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ ὁ καταμερισμὸς
τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν δημοσίων λει-
τουργιῶν συντελεῖ εἰς τὸν περιορισμὸν
τῶν καταχρήσεων καὶ εἰς τὴν ἐπι-
πύκνυν τῶν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐ-

πιδιωκομένων ἀγαθῶν, ἤτοι τῆς προστασίας τῆς ζωῆς καὶ περιουσίας καὶ τιμῆς τῶν πολιτῶν. Ὡσαύτως δὲ καὶ εἰς τὰς ὥραιας τέχνας καὶ τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἰατρικὴν ἢ εἰδικότης καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἱκανώτερον περὶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ. ὁθεν καὶ ἐν ταύταις ἐπιδιώκεται ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων· διὸ καὶ ἐν Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι περὶ ἕκαστον τῶν κλάδων τῶν εἰρημένων ἐπιστημῶν εἰδικοί ἐπιστήμονες ἄνδρες, λίαν ἐπιτυχῶς ἐκπληροῦντες τὰ ἔργα αὐτῶν. Παρατηρητέον ὅμως, ὅτι εἰς μικροὺς πότους καὶ εἰς μὴ ἱκανῶς πεπολιτισμένους λαοὺς ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων εὐρίσκεται εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα καὶ εἶναι πολὺ δύσκολος· ἐκ τούτου ὅμως προκύπτει καὶ ἡ στασιμότης καὶ ὁπισθοδρόμησις τῶν παραγωγικῶν ἔργων ἐν ταῖς χώραις ταύταις. Π. χ. ἐν κωμοπόλει ὁ ἰατρός εἶναι συγχρόνως καὶ φαρμακοπώλης καὶ χειρουργὸς καὶ ὀφθαλμοῖατρός καὶ ὁδοντοῖατρός. Ἐν χωρίῳ δὲ ὁ παντοπώλης εἶναι καὶ κουρεὺς καὶ ῥωποπώλης καὶ κάπηλος καὶ ἀρτοποιός.

Εἰς τὸν καταμερισμὸν τῶν ἔργων συντελεῖ πολὺ καὶ ἡ διευκόλυνσις τῆς συγκοινωνίας καὶ τῶν διὰ τοῦ ἐμπορίου γινομένων ἀνταλλαγῶν τῶν προϊόντων καὶ τῶν διαφόρων πραγμάτων· διότι ὅταν εἰς τινὰ χώραν εὐκόλως μεταφέρονται τὰ προϊόντα ἄλλης χώρας, οἱ κάτοικοι ἐκείνης εὐρίσκοντες εὐνότερα τὰ ἐξωθεν ἐργό-

μενα πρὸς αὐτοὺς πράγματα, περιορίζονται εἰς εἰδικωτέρας ἐργασίας καὶ οὕτω καλίστανται ἔτι μᾶλλον παραγωγικοί. Πολλὰκις ὅμως συμβαίνει καὶ τὸ ἐναντίον· δηλ. τὰ ἐξωθεν ἐργόμενα προϊόντα ὡς εὐνότερα καθιστῶσι τὴν βιομηχανίαν χώρας τινὲς ἀνίκανον ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς αὐτὰ, καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ κάτοικοι αὐτῆς στέροῦνται τοῦ κυριωτέρου πόρου αὐτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ἀναγκάζονται νὰ μεταναστεύωσιν εἰς ἄλλας χώρας ὅπως ἐπιδίδωνται εἰς ἄλλας βιοποριστικὰς ἐργασίας ἢ εὕρωσι γονιμώτερα καὶ καταλληλότερα μέρη πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν.

Θ. Γ.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

✱ Ποντικὰ παραμύθια.

13. Ὁ Βροθακίτσ. (Συνέχ. καὶ τέλος)

(Τραπεζίτης)

Ἐκεῖνα τὰ ἡμέρες ἐποῖκεν ἡ μάϊτσα τὴν χαρὰν καὶ ἐδῶκεν τὸ γλόν αὐτῇ τὸ Μελεαζίρ ἕναν κορίτσ, εἰνὸς ἀλλινὲς μάϊσσας. Ἀτὸς 'κ' ἐθέλνεν, ἅμα ἐφοῦ αὐτοῦ τὴν μάνναν αὐτὴ καὶ 'κ' ἐλάλνεν. Ἀρ' αὐτ' ἐποῖκαν τὴν χαρὰν κ' ἐγλύτωσαν, ὅλ' ἐπῆγαν ἐδῆσαν καὶ ἡ νύφε ἐκαμάρονεν σπὸ νυφεῖτον καὶ οὕς νὰ ἐμέρονεν θὰ ἔστεκεν ἐκεκά. Ἀλλομῖαν ἡ μάϊτσα ἐκάρρωσεν στὰ δέκα δάχτυλα τῇ δούλᾳς ἀπ' ἕναν κερίν,

ἔφεν τὰ κερία καὶ εἶπεν ἅτεν νὰ στέκ
ἐμπροστὰ στὴ νύφην καὶ τὴ νύφην ἐ-
δ'αρμένεψεν, ὄνταν καίουν τὰ κερία
καὶ ἀρχινοῦν νὰ καίγουν τὰ δάχτυλα
'ς τὴ νύφην, λέει ἅτεν: «Στραβὴ καὶ τυ-
φλὴ, ἐκάαν τὰ δάχτυλα σ'» καὶ ἅτε
ἐπῆεν ἔπεισεν καὶ καὶ ἐκοιμήθεν. Ὁ Με-
λεαζῖρ πὰ κρύφα ἐδ'αρμένεψεν τὴ
δούλαν: «Ὅνταν λέει σε: Στραβὴ καὶ
τυφλὴ, ἐκάαν τὰ δάχτυλα σ', πέ ἅτεν:
Στραβὴ καὶ τυφλὴ ἐσύ εἶσαι, καὶ ντὸς
μὲ τὰ κερία καὶ ἔβγαλ τ' ὀμμάτ' α
'ς. » Κέπεκεῖ ἐπῆεν ἀλαφρὰ ἀλαφρὰ
ἐκλείδωσεν ἀπ' ἐξ τὴν πόρταν τὸ ὀ-
τᾶς, οὐμπαν ἐκοιμάτουν ἡ μάννα 'τ,
καὶ ἐκεῖνε 'κ' ἐνόησεν καὶ ἅτος ἐπῆεν ἐ-
κάτ'σεν καὶ περμέν. Ἀλλομῖαν ὄνταν
εἶδεν ἡ νύφη πῶς ἐρχίνεσαν νὰ καίουν-
ταν τῇ δούλᾳ τὰ δάχτυλα, εἶπεν ἅ-
τεν: «Στραβὴ καὶ τυφλὴ, ἐκάαν τὰ
χέρ' α σ'. » Εἶπεν καὶ ἅτε: «Στραβὴ καὶ
τυφλὴ ἐσύ εἶσαι, » καὶ ἐντῶκεν 'κ' ἐ-
στράβωσεν ἅτεν μὲ τὰ κερία. Ἡ νύ-
φη ἐρχίνεσεν νὰ κλαίει καὶ νὰ βαρκίζ,
καὶ ὁ Μελεαζῖρ ἐπῆρεν τοῦ βασιλέα
τὴ θεαγατέραν καὶ ἔφυνε καὶ τρέχνε,
τρέχνε, νὰ παίρνει δρόμον γιὰ νὰ μὴ
προφτάν ἡ μάννα 'τ καὶ τρέχ πιά-
νει ἅτε.

Ἡ μάννα 'τ ἅστὰ κλάμματα καὶ
τὰ κουϊσμοὺς τῇ νύφει ἐγνέφσεν καὶ
ἐπῆεν 'ν' ἀνοί τὴν πόρταν. Ἄμον ντὸ
ἐτέρεσεν πῶς ἔτον κλειδωμένον ἀπ' ἐξ,
ἐπάτεσεν καὶ ἐκούξεν. Ἀκούει ἅτο ἡ
ἀδελφὴ ἅτε ἅστ' ὁσπίτν ἅτε καὶ τρέχ
ἐκεῖ, καὶ ἐλέπ τὴ νύφην στραβέτσαν

καὶ τὴν ἀδελφὴν ἅτε κλειδωμέντσαν.
'Αλλομῖαν ἐνοιξεν ἅτεν, καὶ ἅτε ἐγρα-
ξεν πῶς ὁ γιὸς ἅτε ἐπῆρεν τὴ δούλαν
κ' ἔφυνε, καὶ εἶπεν τὴν ἀδελφὴν ἅτε:
«Ἐλίγωρα τρέξον πιάσον ἅτε.» Ἀτέ
πα ἔτρεξεν ἀπὸ 'πίσ ἅτουν, καὶ ἐκεῖν,
ἅμον ντὸ εἶδαν ἅτεν ἀπὸ μακρὰ, ἐγέν-
ταν δύο πεγάδεα ἀπὸν στὸ δρόμον.
Ἐρθεν νὰ δεαβαῖν ἡ μάϊσσα καὶ ὀρωτᾷ
τὰ πεγάδεα: «Ἀπ' ἀδακῆσ κανεῖς ἐ-
δῆθεν;» — «Γιὸκ, εἶπανε καὶ τὰ πε-
γάδεα, κανεῖς 'κ' ἐδῆθεν.» Ἀτέ παλ
ἐκλῶσεν ὀπίσ καὶ ἐπῆεν στὴν ἀδελ-
φὴν ἅτε. «Ἡῦρες ἅτε;» — «Γιὸκ, εἶ-
πεν: ἡῦρα δύο πεγάδεα καὶ ἐρώτ' α
'τα, καὶ εἶπανε: Ἀπ' ἀδακῆσ κανεῖς
'κ' ἐδῆθεν.» — «Ἄρ ἐκεῖν ἔσαν, εἶπεν
ἅτεν: ἐλίγωρα τρέξον πιάσον ἅτε.»
Ἐτρεξεν ξαν ἅτε καὶ οὐς νὰ θὰ ἐπέ-
γενε, ἐκεῖν ἐπῆραν πολλὰ δρόμον: καὶ ἅ-
μον ντὸ εἶδαν ἅτεν ἀπὸ μακρὰ, τοῦ
βασιλέα ἡ θεαγατέρα ἐγένταν ἕναν
κυπαρέσ καὶ ὁ Μελεαζῖρ ἐγέντον ὀφείδ
καὶ ἐτυλίεν στὸ κυπαρέσ. Ἐρται: νὰ
δεαβαῖν ἐκεῖνε καὶ ὀρωτᾷ: «Ὀφείδ καὶ
κυπαρέσ, ἀπ' ἀδακῆσ κανεῖς ἐδῆθεν;»
— «Γιὸκ, εἶπανε, 'κ' ἐδῆθεν.» Ἀτέ ξαν
ἐγύρτσεν ὀπίσ καὶ εἶπεν ἅτο τὴν ἀδελ-
φὴν ἅτε, καὶ ἅτε, ἅστ' ἐκεῖνε καὶ ἅλλο
μάϊσσα ἔτον, εἶπεν ἅτεν: «Ἄρ ἐκεῖν
ἔσαν, τρέξον πιάσον ἅτε.» Ἐτρεξεν
καὶ ἅτε, καὶ ἐκεῖν, οὐς νὰ θὰ ἔρτουν,
ἐπῆραν δρόμον καὶ ἐπῆγαν ἐδῆθεν
στοῦ βασιλέα τὴν πολιτείαν.

Ὁ βασιλέας καὶ ἡ βασίλισσα
μον ντὸ εἶδαν τὴ θεαγατέραν ἅτουν μὲ

τὸ γαμπρὸν αὐτουν, ἀστὴ χαρὰν αὐτουν ἐπαλκῶθαι, καὶ ἐποῖκαν ἄλλα σεράντα ἡμέρες καὶ σεράντα νύχτας χαράν· ἔφαγαν, ἔπιγαν, ἐχόρεψαν. Ἐδῆθα κ' ἐγὼ ἀπ' ἐκεικῆς, ἐδῶκα με ἐναν βοῦραν φλιρίαι. Ἀλλομίαν σίτ ἐδεαβαίννα καὶ ἔστεκα ἀστὸ γεφύρ, ἐκούϊξεν ἡ βροθάκα ἀστὸ ποτάμι· βράκ! βράκ! Ἐγὼ πα ἐθάρρεσα κάποιος κουῖζ ἀπὰ ἴσιμ: πράκ! πράκ!, ἐφῆκα ἄτα κ' ἔφυγα.

I. II.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ὁ ἀγροτικὸς γραμματοκομιστής.

Τὸν εἶδετε συχνάκις νὰ διατρέχη διὰ κατεσπευσμένου βήματος τὴν πεδιάδα, τὸν ἀνεγνωρίσιτε δὲ ὅχι μόνον ἐκ τῆς στολῆς καὶ τοῦ πιλικίου του, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐνεργητικότητος τῶν κινήματων του. Διότι εἶναι καὶ ἡ στιγμή δι' αὐτὸν πολῦτιμος, καὶ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ βραδύνῃ. Δρόμευς ἀκούριστος, ἐκτελεῖ τὸ καθήκον του ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἔτους χωρὶς ποτὲ νὰ ἀναπαυθῇ. Καὶ ἂν ἥλιος καυστικὸς ἀνγκάζει τοὺς πάντας εἰς ἀκίνησίαν, καὶ ἂν κάμνει ψῦχος τρομερὸν, ἂν πνέει ἄνεμος σφοδρὸς ἢ πίπτει χιὼν, ἀδιάφορον, αὐτὸς πρέπει νὰ μεταβῇ μέχρι τοῦ πλέον ἀπομεμακρυσμένου χωρίου τῆς περιφέρειας του, ἵνα φέρῃ τὰς ἐπιστολάς, καὶ τὰ ἔντυπα τὰ ὁποῖα καθ' ἑκατομμύρια ἐμπιστεύονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν φροντίδα τοῦ ταχυδρομείου.

Αἱ μεγάλοι ὁδοὶ δὲν εἶναι κατεσκευασμέναι δι' αὐτόν· πρέπει νὰ τὰς διασχί-

σῃ, νὰ βαδίσῃ διὰ μέσου τῶν δασῶν καὶ τῶν βάλτων, ἵνα εὕρῃ τὴν μικρὰν καλύβην εἰς τὸ θάθος τῆς ἐρημίας.

Περιπατεῖ ἔξ ἑως ὀκτῶ λεύγας τὴν ἡμέραν, ἀενάως λεξοδρομῶν, διερχόμενος ῥύακας, ἀναρριχώμενος εἰς βράχους, ὑπερπηδῶν χαράδρας, πληγόνων τοὺς πόδας ἐπὶ τῶν βάλτων καὶ τῶν ἀκανθῶν. Τὸ περιδιαβάξιν δὲν τοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένον, διότι ἡ ὥρα τῆς ἐπανόδου εἶναι ὠρισμένη· αἱ ἐπιστολαὶ τὰς ὁποίας φέρει πρέπει νὰ ἀναχωρήσωσι διὰ τοῦ πρώτου ταχυδρομείου, τὰς περιμένουν εἰς τὸ γραφεῖον, καὶ ἡ παραμικρὰ τοῦ προγράμματός του παράβασις δύναται νὰ ἐπιφέρῃ δυσάρεστους συνεπείας.

Θὰ ἤμεθα ἀχάριστοι ἂν παρεγνωρίζομεν τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀδιαφθόρου αὐτοῦ ταχυδρόμου, ἡ τιμιότης καὶ ὁ ζῆλος τοῦ ὁποίου ἀενάως ἐξελέγχονται, ὅστις μᾶς φέρει κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν τὰς ἐπιστολάς καὶ τὰς ἐφημερίδας μας, τὰς εἰδησεις τὰς ὁποίας περιμένομεν μετ' ἀνυπομονησίας, καὶ ὅστις συντρέχει εἰς τὸ νὰ μᾶς ἐπουλώσῃ τὴν πικρίαν τῆς ἀπουσίας καὶ τοῦ χωρισμοῦ.

Ἐγνώρισα ἓνα ὅστις ἀπὸ εἰκαστείας ἐξῆσκει αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα. Πρώην στρατιώτης, κατώρθωσε χάριν τῆς ἀφύργου κατὰ τὸν στρατὸν διαγωγῆς του καὶ προστατῶν τινων νὰ λαμβάνῃ πεντηκοντάδα τινὰ φράγκων ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον τῆς κοινότητος.

Ὁ Μαρτὲν δὲν ὑπερηφανεύετο διὰ τὴν ἑκτακτον αὐτὴν θέσιν, ἐνόει ὁμοίως τὴν σπουδαιότητα καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῆς· καὶ δὲν παρεπονείτο ποτέ.

Ὅλοι εἰς τὰ πέραξ ἐγνώριζον τὸν μόλις λευκαινόμενον χαλκόχρουν αὐτὸν ἄν-

θρωπον, τοῦ ὁποίου οἱ πόδες εἶχον τὴν σπινθηρότητα καὶ τὴν εὐκαμψίαν τοῦ χαλυβός· ὅλοι τὸν ἐξετίμων διότι ὁ αὐστηρὸς αὐτὸς τῶν νόμων τηρητὴς ποτὲ δὲν ἤρνεϊτο ὑπηρεσίαν τινὰ ἐφ' ὅσον αὕτη συνιθιζάετο μετὰ τῶν καθηκόντων του.

Δὲν ὑπῆρχε γωνία τῆς περιφερείας του τὴν ὁποίαν νὰ μὴ διέτρεξεν ἀκολουθοῦμενος πάντοτε ὑπὸ τοῦ μεγάλου κυνός του, ἐγνώριζεν ὅλας τὰς παρόδους, ὅλα τὰ μονοπάτια.

Δὲν ἔρριπτεν αὐτὸς, ὡς ἄλλοι, διὰ νὰ ἀπορύγη δρόμον ἡμισείας ὥρας, εἰς λάκκον τινὰ ἄσημόν τι. ἔντυπον φέρον δυσανάγνωστον ἐπιγραφὴν καὶ μόνον ὅταν ἦτα ὅλοι ἀγνώστος ἢ διεύθυνσις ἐπανεφέρεν ἐπιστολὴν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον. Ἦτο δοῦλος τῆς ὑπηρεσίας, ἀκριθὴς ὡς ὠρολόγιον καὶ ἡ ἐχεμύθειά του καὶ τοὺς περιηγητοτέρους ἀπεθάρρυνεν. Τὸν ἐχαίρετιζον πάντες φιλικῶς ὅταν ἐφθάνεν εἰς χωρίον τι, τὰ παιδία τὸν ἐπλησίαζον καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κύνες τὸν ὑπεδέχοντο μὲ χαροποιὰς βλακὰς. Ὅλοι τοῦ προσέφερον ποτήριον οἴνου ἢ τεμάχιον κρέατος. Ἀλλὰ σπανίως ἐδέχετο, διότι ὁ καιρὸς ἐβίαζε, καὶ δὲν ἠρέσκετο νὰ ἀναλαμβάνη ὀχληρὰς ὑποχρεώσεις.

Ἡλέραν τινὰ τοῦ Ὀκτωβρίου ἀνεχώρησε πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συνήθους περιουσίας του. Ὁ καιρὸς ἦτο ἀνυπόφορος, βροχὴ πρὸ μιᾶς καὶ πλέον ἐβδομάδος ἐπιπτεν ἀδιακόπως, αἱ ὁδοὶ κατήντησαν θάλτοι, οἱ ῥύακες μεταβλήθησαν εἰς ποταμούς· τὰ ὀλίγα ἐπὶ τῶν δένδρων μένοντα φύλλα ἐβράχυσαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ προσφέρουν καταφύγιον. Ὁ γραμματοκομιστὴς καταβεβρεγμένος μέχρις ὅττεων ἐβάδιζεν ἀταρά-

χως ὡς παλαιὸς στρατιώτης ὅστις δὲν συζητεῖ ὅσα ἀφορῶσι τὸ καθήκον.

Εἶχεν ἤδη διανείμει μέρος ἐκ τῶν γραμμάτων του, ἀλλὰ πολὺ ἀπεῖχεν ἀκόμη τοῦ τέλους τῆς περιουσίας του, ὅτε διηλθεν ἐνώπιον ξενοδοχείου ἢ μᾶλλον ἀθλείου οἰνοπωλείου κειμένου ἐν τῷ μέσῳ δάσους.

— Αἴ! κύρ γραμματοκομιστὴ, στάσου λοιπὸν μιᾶ στιγμὴ νὰ μοῦ δώσης κατὶ πληροφορίας 'ποῦ χρειάζομαι καὶ ὡς τόσῳ θὰ περάσῃ ἡ βροχὴ.

Ἡ πρόσκλησις αὕτη τῷ ἀπηυθύνθη παρ' ἀνθρώπου ὅστις ἵστατο εἰς τὴν θύραν τοῦ οἰνοπωλείου καπνίζων τὴν πίπαν του.

Ἡ βροχὴ ἐμαίνετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ὀρμητικὸς δὲ ἄνεμος τὴν ἔρριπτεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Μαρτέν καὶ τὸν ἐμπόδιζε νὰ βαδίξῃ.

Ὁ γραμματοκομιστὴς ἦτο ἐμπρόθεσμος, ἄλλως τε καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἀπαγορεύουσι νὰ δεχθῇ τις στιγμιαίον ἄσυλον προσφερόμενόν εἰς τοιαύτας περιστάσεις.

Εἰσῆλθε λοιπὸν καὶ ἐκάθησε παρὰ τὸ πῦρ τὸ ὁποῖον ἔλαμπεν ἐν τῇ ἐστῖα. Ὁ προσκαλέσας αὐτὸν ἔρριψε ξηρούς τινὰς κλάδους οἵτινες τάχιστα ἤναψαν· τὸν ἠρώτησε δὲ τὰς ὥρας τῆς ἀναχωρήσεως τῶν ταχυδρόμων, τῷ ἀπηύθυνε πληθὺν ἐρωτήσεων ὡς πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον, τὴν ὑπηρεσίαν του, καὶ πᾶν τέλος ὅ,τι τὸν ἀφορᾷ.

— Μὲ γνωρίζεις λοιπόν; εἶπεν ὁ γραμματοκομιστὴς.

— Διάβαλε! ὅλος ὁ κόσμος σὲ γνωρίζει καὶ σὲ ἀγαπᾷ· ὅλος ὁ κόσμος ξεύρει τί ἀξίζει ὁ μπάρπα Μαρτέν. Δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῇς, πιστεύω, νὰ πηῇς μαζί μου.

Αἶ ! κυρά 'Ροζίε, δύο ποτήρια ράκη καὶ ἀπὸ τὴν καλλίτερη.

Ἡ κυρά 'Ροζίε ἔφερε τὰ ζητηθέντα καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἔργον της.

— Τί κοπιαστική ποῦ εἶναι ἡ δουλιὰ σου, μπάρπα Μαρτέν! Ἔχεις πολλὰ γράμματα νὰ δώσης ἀκόμη; Θὰ ἔχῃς βέβαια ἀκόμη νὰ πᾶς εἰς τὸ Λάνδ, εἰς τὸ Πλεσσί! Ξέρω μάλιστα κάποιον ποῦ σέ περιμένει ἐκεῖ μὲ ἀνυπομονησίαν. Ἔχω νὰ περάσω ἀπὸ ἐκεῖ· ἂν θέλῃς παίρνω ἐγὼ τὰ γράμματα.

— Εὐχαριστῶ, θὰ τὰ δώσω μόνος μου.

— Νὰ πῶς φαίνεται ὁ καλὸς ὑπάλληλος. Μὰ ἔχεις καὶ δίκαιο.

Ἐξακολουθεῖ νὰ ὁμιλῇ οὕτω μετ' ἀδολεσχίας, ἥτις δὲν ἀπεθάρρυνε τὸν γραματοκομιστήν· ἔλαβε τὸν σάκκον του, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος εἶχε θέσει πλησίον του, τὸν ἐξήτασε διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸ βάρος του καὶ τὸν ἔστρεψε διαφορετρόπως.

— Ἄφησε, σέ παρακαλῶ, τὸν σάκκον μου, εἶπε ξηρῶς ὁ Μαρτέν, ἀνεκάτωσες ὅλα τὰ γράμματα, δὲν θὰ ἤμπορέσω πλέον νὰ τὰ εὕρω.

Ὁ ἄλλος ἐζήτησε ταπεινῶς συγγνώμην διὰ τὸ λάθος του.

— Τὸ κακὸν ὅμως δὲν εἶναι ἀνεπανόρθωτον, ἐπανελάβε, κάθησε ἐκεῖ εἰς τὸ τραπέζι καὶ εὐκολα θὰ τακτοποιήσῃς τὰ γράμματα κατὰ τὸν δρόμον ποῦ θὰ πάρῃς.

Ὁ γραματοκομιστὴς ἐκένωσε τὸν σάκκον ἐνώπιόν του καὶ ἤρχισε νὰ τακτοποιῇ τὰς ἐπιστολάς. Ὁ δὲ σύντροφός του προσεποιήθη ὅτι ἀπεσύρθη κατὰ τι, ἀλλ' εὗρε τρόπον νὰ ῥίπτῃ λαθραίως βλέμματα ὑπὲρ ἄνω τοῦ ὤμου του.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

— Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἀφίκετο διὰ τοῦ Αὐστριακοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐκ Κων)πόλεως ὁ κ. Σοφοκλῆς Δούκας, ἀπεσταλμένος ὑπὲρ τῆς Ἐφορείας τῶν ἐν Κωνστ]πόλει ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, ὅπως εἰσπράξῃ ὑπὲρ αὐτῶν προαιτικοὺς ἐράνους παρὰ τῶν ἐνταῦθα ἐμογενῶν. Ἐπὶ τούτῳ συνεδριάτασα τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ ἡ Δημογεροντία ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν, ἐξελέξατο Ἐπιτροπὴν, ἐκ τῶν κ.κ. Γ. Γιαννηκαπάνη, Γ. Κακουλίδου καὶ Π. Πετροπούλου ὅπως βοηθήσῃ τὸν εἰρημένον κ. Σ. Δούκαν εἰς τὴν τῶν συνδρομῶν εἴσπραξιν· τῇ δὲ παρελθούσῃ Πέμπτῃ ἑορτῇ τῆς Ἀνιλήψεως, ἀνεγνώσθη ἐπ' ἐκκλησιῶν ἀρχιερατικὴ προκήρυξις συνιστῶσα τὴν εἰρημένην Ἐπιτροπὴν καὶ προτρέπουσα τοὺς Χριστιανοὺς νὰ προσφέρωσι γενναίαν τὴν συνδρομὴν αὐτῶν εἰς τὰ ἐθνικὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, νοσοκομεῖον ὀρφανοτροφεῖον, γηροκομεῖον καὶ φρενοκομεῖον, ἐν οἷς περιθάλπονται περὶ τὰς 8 χιλιάδας δυστυχεῖς ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν. Πιστεύομεν ὅτι ὑπερτοιοῦτου φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ προθύμως θὰ προσφέρῃ ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν, ἔχων ὑπ' ὄψει ὅτι, ἐκ πληρῶν καθήκον ἱερώτατον, καὶ τὴν ψυχικὴν εὐχαρίστησιν τοῦ φιλανθρώπου θὰ αἰσθάνεται, καὶ τὴν ἀνταμοιβὴν παρὰ Θεοῦ θὰ ἐλπίζει.